Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 72 JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 16, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СЕРЕДА, 16-го КВІТНЯ 1997 р. ч.72 РІК CIV.

П. Лазаренко пропонує ввести бюджет у липні

Київ (УНІАР). — Прем'єр-міністер України і депутат Верховної Ради Павло Лазаренко, виступивши в парляменті 8-го квітня, поінформував про зроблену Урядом працю.

П. Лазаренко запропонував розглянути на сесії внесені ним проєкти законів: про оподаткування прибутку підприємств; про податок на доходи фізичних осіб; про внесення змін і доповнень до деяких законів. За його словами, за умови прийняття згаданих трьох законів до кінця місяця, Уряд подасть на розгляд парляменту в другому читанні проєкт закону про державний бюджет України на 1997 рік. Податкові закони, на думку П. Лазаренка, необхідно схвалити у травні, а ввести їх у дію разом з державним бюджетом на 1997 рік у липні цього року. А тим часом завершити переговори з міжнародними фінансовими організаціями, оскільки "ми не можемо збалансувати економіку без зовнішніх надходжень", додав прем'єр-міністер.

Верховна Рада ухвалила рішення взяти до відома пропозиції прем'єра і продовжити працю над бюджетом у порядку, визначеному Конституцією, врахувавши також пропозиції опонента, голови Комісії з питань фінансової і банкової діяльности Віктора Суслова.

Коментуючи підсумки Дня Уряду, голова Верховної Ради України Олександер Мороз сказав: "Орієнтуватися на те, що бюджет 1997 року буде прийнято на основі усіх нових податкових законів нереально. До того ж виникає питання, що робити з попереднім проєктом бюджету, який Верховна Рада прийняла в першому читанні на пропозицію Уряду. Якщо він не влаштовує Кабінет Міністрів, то логічним було б відкликати цей проєкт". Голова парляменту зазначив, що підтримує пропозицію Віктора Суслова не тому, що він опонує прем'єрові, а тому, що говорить про суть справи.

На сесії Верховної Ради 11-го квітня, протестуючи проти затримки зарплатні військовослужбовцям і зволікання з ухваленням бюджету, голова Спілки Офіцерів України і парляментарист Вячеслав Білоус закликав О. Мороза дати пояснення з цього приводу. Голова парляменту відповів: "Зараз різні представники влади і різні засоби масової інформації розгортають чергову кампанію проти Верховної Ради за неприйняття нею бюджету. Одні роблять це, не знаючи суті справи, другі, забувши про те, що 28-го червня 1996 року затверджено Конституцію, де детально розписано весь бюджетний процес. Те, що робиться поза Конституцією є незаконним і такі дії Верховна Рада підтримувати не буде". О. Мороз додав, що навіть уже прийняті податкові закони потребують певного часу на введення їх в дію, наприклад, закон про податок на додану вартість. Отже навіть такий ухвалений закон фактично не вплине на формування бюджету. І звернувся до Уряду: "Ми готові хоч завтра розглядати бюджет, вносьте його!"

О. Мороз відбув зустріч з амбасадором Швеції

Київ (УНІАР). — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз прийняв амбасадора Швеції в Україні Йорана Сігурда Якобссона. У зустрічі з українського боку також взяли участь перший помічник–керівник Секретаріяту голови Верховної Ради Іван Мусієнко і завідувач відділом міжпарляментарних зв'язків Секретаріяту Верховної Ради України Анатолій Шевчук.

Під час зустрічі О. Мороз висловив задоволення з приводу того, що "протягом останнього року почали налагоджуватися нормальні міжпарляментарні контакти між нашими країнами". Особливо його цікавлять "підходи в забезпеченні праці депутатів у всіх відношеннях, перш за все – в царині процесу законодавства. Швеція має багаті традиції патляментаризму, і це викликає добру заздрість".

Також було висловлено задоволення підсумками недавньої візити керівних груп народних депутатів України з міжпарляментарних зв'язків зі Швецією Миколи Жулинського. Говорячи про ширші зв'язки, О. Мороз додав: "Традиційні зв'язки по лінії північ–південь повинні йти через Україну, взаємна користь від цього велика".

Амбасадор передав голові українського парляменту офіційне запрошення від голови парляменту Швеції відвідати цю країну з парляментарною делегацією 23–24-го жовтня ц. р. Амбасадор наполягав на тому, щоб делегацію очолював саме голова Верховної Ради. О. Мороз з цього приводу зазначив: "Ми уважно розглянемо цю пропозицію, але осінь 1997 року в Україні буде дуже специфічною. Це викликано парляментарними виборами у березні 1998 року. Перед виборами виникне багато проблем, в тому числі й неочікуваних. Але, виходячи з добрих міжпарляментарних відносин, думаю, що це запрошення таки вдасться використати".

Шведський амбасадор також повідомив, що з 3-го до 6-го травня Україну відвідає урядова комісія Швеції з питань оборони. До складу цієї комісії входять усі члени відповідної комісії шведського парляменту. Й. С. Якобссон висловив прохання зорганізувати зустріч членів делегації з українськими парляментарями якщо не при участі самого голови Верховної Ради України, то, принаймні, голови відповідної комісії Верховної Ради.

Дж. Ріно відкинула вимоги республіканців

Вашінгтон. — Генеральний прокуратор ЗСА Дженет Ріно у понеділок, 14-го квітня, відкинула вимоги республіканців про призначення окремого прокуратора для розслідування способу фінансування передвиборчої кампанії президента Билла Клінтона. Вона заявила Конгресові, що професійні прокуратори Департаменту юстиції є самі спроможні перевести потрібні розслідування, які ведуться.

Про своє рішення генеральний прокуратор листовно повідомила республіканського сенатора з Юта Орріна Геча, голову Сенатської комісії юстиції, котрий минулого місяця листовно звернувся у цій справі до неї. У листі генеральний прокуратор стверджує, що „базуючись на представлених фактах і законі вона не може погодитись на потребу окремого прокуратора для розслідування цієї справи". Дж. Ріно відразу підкреслила, що розслідування цієї справи продовжується під керівництвом професійних прокураторів Департаменту юстиції та агентів ФБІ та зазначила, що коли виявиться потреба то вона не завагається покликати окремого незалежного прокуратора. Одначе покищо представлені факти не вказують на те, що будь- хто з головних співробітників Уряду включно з Президентом і віцепрезидентом, переступили державні закони, бо тільки це вимагає окремого прокуратора.

Хоч відмова генерального прокуратора не була несподіванкою, то все ж таки розгнівала багатьох республіканців, які домагаються, щоб таку свою поведінку генеральний прокуратор вияснила перед Конгресом.

Іранці протестують проти рішення берлінського суду

Тегран, Іран. — Багатотисячна демонстрація протесту проти рішення берлінського суду, який засудив на довічне ув'язнення двох іранських терористів і прямо звинуватив вище іранське керівництво в організації злочину на німецькій території, відбулася перед будинком німецької амбасади в Теграні.

Демонстранти, які представляли всі релігійні напрямки країни, несли портрети аятоллів Хомейні і Хаменеї, колишнього і теперішнього духових лідерів Ірану, відомих своїм антизахідним наставленням. Серед демонстрантів були й прихильники екстремістичної ісламської групи „Товариство партії Аллаха".

Минулого четверга суд Берліну закінчив понад трирічний процес у справі вбивства в 1992 році чотирьох іранських опозиціонерів-курдів, неспростовно при цьому довівши, що до злочину був причетний офіційний Тегран.

Відразу після оприлюднення вироку країни Европейського союзу вирішили відкликати своїх амбасадорів з Ірану „для консультацій". Тегран також відкликав свого амбасадора з Німеччини і повідомив про свій намір припинити„критичний діялог" з ЕС. Крім того, іранська влада планує вжити відповідних заходів проти Австрії і Нової Зеляндії, які підтримали дії країн—членів Европейського союзу. В Теграні вже повідомлено про скасування візити австралійської комерційної делегації і припинення імпорту м'яса та шерсті з Нової Зеляндії.

Політика „критичного

(Закінчення на стор. 3)

Голова НБУ підтримав С. Тігіпка

Київ. — Голова Національного Банку України Віктор Ющенко надав свою повну підтримку новопризначеному віцепрем'єрові з питань економічної реформи Сергієві Тігіпкові, повідомило 10-го квітня агентство Ройтерс.

В. Ющенко, якого вважають на Заході вартовим економічних реформ в Україні, висловив надію, що С. Тігіпко, голова одного з п'яти найбільших банків України – Приватбанку, відіграватиме позитивну ролю на новому пості. За словами голови НБУ, новий віцепрем'єр дістав дуже важку працю у вирішальний час, коли в економіці нема балансу і панує хаос.

В. Ющенко побажав С. Тігіпкові, який має репутацію здібного керівника, успіху, зазначивши, що економічна група в Уряді дійсно потребує „батька".

Західних економістів стурбувала резигнація попереднього віцепрем'єра з питань економічної реформи Віктора Пинзеника, який звинуватив Уряд і парлямент у намаганні повернути економічні перетворення у зворотній бік. Їх також насторожило те, що новий віцепрем'єр не має достатнього досвіду в урядуванні. Деякі з них застерегли, що зупинка у реформах може змусити ЗСА зупинити певну допомогу Україні.

Президент Леонід Кучма сам неодноразово критикував Уряд, зокрема за зволікання у прийнятті бюджету. Голова держави також розпочав кампанію зменшення кількости урядовців і збільшення їхньої продуктивности праці. Як відомо, нещодавно він звільнив ряд міністрів і очікується, що в структурі Кабінету Міністрів будуть дальші зміни.

Українську дипломатку звинувачено в нетверезій їзді автом

Вашінгтон. — Представниця амбасади України в ЗСА вдалася до дипломатичного імунітету після того, як вона начебто в нетверезому стані спричинила автодорожній випадок, в якому пошкоджено три авта, повідомили 13-го квітня засоби масової інформації, покликаючись на поліцію американської столиці.

Цього року це вже четвертий автомобільний випадок, спричинений начебто нетверезими дипломатами з країн СНД.

Згідно з поліцією, в суботу пізно вечорі автомобіль Крайслер Ле Барон 1986 року, в якому була 45-річна Олеся Ярошька, радник української амбасади, врізався в інше авто попереду, яке в свою чергу вдарило ще одне. У випадку ніхто не потерпів. Дипломатку звинувачено у водінні автомобіля в нетверезому стані, а також у тому, що вона „сиділа на хвості", їхала неуважно і не мала при собі прав водія. Після випадку О. Ярошька заявила, що вона захищена дипломатичним імунітетом.

Речника Державного департаменту Ніколас Бирнс сказав, що ЗСА звернеться до України з проханням позбавити О. Ярошьку дипломатичного імунітету. Державний департамент вже звернувся з аналогічним проханням до Киргизстану після того, як 10-го квітня фургон другого секретаря

(Закінчення на стор. 3)

Відбудуться українсько-російські морські навчання

Севастопіль (УНІАР). — Командуючий Військово-морських сил України, контрадмірал Михайло Єжель повідомив, що три кораблі ВМС України вперше за роки незалежности візьмуть участь 15-25-го квітня у командно-штабних навчаннях Чорноморської фльоти. Про це М. Єжель домовився з командуючим Чорноморської фльоти Росії Віктором Кравченком.

За словами адмірала, у Севастополі відбулися чергові українсько-російські переговори щодо розподілу Чорноморської фльоти.

Під час переговорів досягнуто домовлень, що через три місяці українським військовим морякам буде передано 52 кораблі, що складе лише п'яту частину необхідних для української фльоти кораблів.

Вони вишколюються тут, а ми про це не знаємо

Джерзі Сіті, Н. Дж. (О. Кузьмович). — Раз-уразу довідуємося зовсім припадково або просто завдяки знайомим, що на терені ЗСА перебувають одні чи інші фахівці з України на довшому або коротшому перевишколі в ЗСА, що його організують американські чинники, а українська громада про це не знає і не має зв'язку з тими гостями.

Так і ми довідалися про відвідини одної групи з 12 осіб із західної України зовсім припадково і тільки тому припадкові завдячуємо, що могли зустріти двоє членів з неї та поінформувати про це наших читачів. Показується, як виявились нам Людмила Козак, завідуюча Відділом освіти Залізничної районної адміністрації Львова і Роман Фещун,

Л. Козак і Р. Фещун в редакції „Свободи".

(Закінчення на стор. 3)

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПІВНІЧНА ОКРУГА ВІЙСЬКА ЗАПОРІЗЬКОГО

КИЇВ. — Тут відбулася перша навчальна рада Північної округи Війська Запорізького (низового) Спілки Козацтва України (СКУ). Ця організація не має нічого спільного з Українським Козацтвом, очолюваним Володимиром Мулявою. Головний отаман війська Олександер Панченко зазначив, що Північна округа створюється з метою тіснішої координації дій між козацькими паланками північних областей України і генеральною канцелярією в Запоріжжі. Отаманом Північної округи призначено Дмитра Сагайдака, який також очолює і Києвво-Межигірську паланку СКУ. Серед проблем козацтва Олександер Панченко назвав постійні суперечки з гетьманом Володимиром Мулявою, який, за словами О. Панченка, "чомусь вбив собі в голову, що він один представляє козацтво". Нагальною потребою Панченко назвав "ухвалення відповідного законодавства щодо статусу козацтва в Україні. З російськими казаками Войска Донского, зазначив О. Панченко, у запорожців складаються добросусідські взаємини: "Ми поважаємо їх і змусимо поважати нас".

ДЕПУТАТІВ КРИМУ УСУНЕНО НЕЗАКОННО

СИМФЕРОПІЛЬ. — На адресу Верховної Ради Автономної Республіки Крим надійшли експертні висновки Міністерства Юстиції України щодо постанови кримського парляменту про особливий порядок ухвалення рішень. Мається на увазі постанову, яка дозволила Президії кримського парляменту позбавити сімох парляментаристів депутатських уповноважень. На думку експертів Міністерства Юстиції України, постанови Президії ВР АРК про особливий порядок прийняття рішень та про заходи щодо подолання кризи суперечать Конституції України та тим статтям Конституції автономії, що вже затверджені Верховною Радою України. За висновками експертів, обидві ці постанови мають бути скасовані. В іншому випадку Президент України має право припинити дію згаданих постанов і подати це питання на розгляд Конституційного суду.

"ДЕНЬ КАР'ЄРИ"

КИЇВ. — Тут у приміщенні столичного Плянетарію відбувся перший День Кар'єри, організований Міжнародною асоціяцією студентів та молодих фахівців, за сприянням соціяльної служби молоді при адміністрації Московського району Києва. Протягом дня відбулася презентація 25-ох закордонних фірм, які пропонують студентам перспективну працю менаджерами, фінансистами, авдиторами, інженерами тощо. Відвідувачам надано необхідну інформацію щодо діяльности в Україні фірм ABB, Кока-Кола, Кодак, Даеву, Сіменс, Пі енд Джі, Бизнес-Україна та інших.

ДЕНЬ ВІДКРИТИХ ДВЕРЕЙ

КИЇВ. — Тут американський жіночий консорціюм ННД-ЗСА провів день відкритих дверей з метою ознайомлення громадськости з діяльністю цієї організації, яку фінансує американська урядова Агенція міжнародного розвитку (АМР ЗСА). Згідно з програмовими документами жіночий консорціюм ННД-ЗСА складається з жіночих неурядових організацій Росії, України і ЗСА. Засновано консорціюм з метою сприяння покращанню статусу жінок у новостворених незалежних державах (ННД). Консорціюм намагається підійняти рівень участи жінок ННД і жіночих неурядових організацій (НУО) в політичному процесі розбудови демократії шляхом зміцнення інституційних можливостей, потенціялу джерел фінансування та досвіду в справі вироблення інтересів. В Україні консорціюм розпочав діяти у 1994 році. Директор місії АМР ЗСА в Києві Грегорі Гюґер під час зустрічі з журналістами наголосив на важливості ролі жінок і жіночих організацій у розбудові демократичного суспільства. У церемонії взяла участь дружина амбасадора ЗСА в Україні.

ПРИЗНАЧЕННЯ СУДДІВ

КИЇВ. — Голова Верховної Ради України Олександер Мороз, керуючись пунктом 26 статті 85, а також статтею 148 Конституції, кандидатами на суддів Конституційного суду від українського парляменту запропонував: члена Комісії Верховної Ради з питань законности і правопорядку, генерал-лейтенанта міліції Володимира Говоруна, який входить до депутатської групи "Незалежні"; заступника голови Комісії боротьби з організованою злочинністю і корупцією, полковника СБУ Сергія Сінченка, який входить до фракції Соціялістичної і Селянської партій. Обидві кандидатури висуваються на суддів Конституційного суду повторно.

ЗАГРОЗА БЕЗРОБІТТЯ

КИЇВ. — У зв'язку з закриттям нерентабельних шахт в Україні протягом найближчих трьох років різко зросте число безробітних. Цього року передбачено закриття 14-ох шахт, в результаті чого втратять працю 26,000 осіб. До 1999 року мають бути закриті ще 32 шахти та два розрізи, на яких практично вичерпано промислові резерви вугілля. Таким чином, в наступні три роки без праці залишається 41,500 шахтарів та інших працівників закритих шахт. Через складні гірничо-геологічні умови видобутку та вичерпання промислових резерв, собівартість вугілля дуже висока. Ціна вугілля, видобутого в неперспективних шахтах, вдвічі перевищує світову.

СХВАЛЕНО ПРОГРАМУ СПІВПРАЦІ З РОСІЄЮ

КИЇВ. — Програму економічної співпраці України з Російською Федерацією на 1997 рік схвалено 9-го квітня на засіданні української частини змішаної українсько-російської комісії. На ньому також обговорено перебіг підготови до візити в Україну в кінці квітня прем'єр–міністра Росії Віктора Черномирдіна. Зазначалося й те, що більшість урядових угод, які плянується підписати під час цієї візити, вже погоджено.

У СВІТІ

РЕЧНИК СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ здоров'я Леонард Кінуані з Кісангані у східньому Заїрі повідомив телефонічно минулої неділі, 13-го квітня, що епідемія холери серед біженців у цій частині Заїру на якийсь час унеможливить їх повернення до Руанди. Там у східньому Заїрі в таборі втікачів Касесе ч. 2 тепер перебуває понад 50,000 руандських втікачів з племени гуту, а приблизно така ж кількість поза межами названого табору. Повернення втікачів літаками до їхньої країни заплановане Організацією Об'єднаних Націй треба буде відкласти можливо на цілий місяць, до часу припинення цієї епідемії.

В АМЕРИЦІ

У ЛОС АНДЖЕЛЕСІ РОЗВ'ЯЗАНО впливовий Голливудський жіночий політичний комітет, до котрого належали керівники компаній, письменники та актори включно з Барбарою Страйсенд. Свій комітет вони розв'язали на протест проти сьогоднішнього впливу грошей у політиці. „Гроші стали рушійною силою замість політики. Тільки багаті особи здобувають становища, а ми не хотіли бути причетними до цього процесу", — заявила Барбара Кордей, телевізійний режисер і член згаданого комітету. Названий комітет був заснований у 1984 році вибраних після Демократичної конвенції, на котрій Джералдін Ферраро була обрана першим кандидатом-жінкою на становище віцепрезидента.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237; Fax: (201) 451-5486. UNA: (201) 451-2200

Soyuzivka UNA Estate: 216 Foordmore Rd., Kerhonkson, NY 12446
(914) 626-5641, Fax (914) 626-4638, e-mail: fqsst@aol.com

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Боротьба за незалежність продовжується

Коли в 1991 році Веховна Рада проголосила Україну незалежною державою, то кожний, хто в той чи інший спосіб визнавав свою причетність до українського народу, де б він у той час не знаходився, мусів відчути своєрідне піднесення та радість. Велика кількість зі сльозами в очах заходились приносити дяку Всевишньому за те, що дозволив дочекатись цього моменту, інші голосно і гамірно тріюмфували, а ще інші просто раділи історичною хвилиною свого народу. Не бракувало також своїх скептиків і оптимістів, перші прямо не вірили в таку можливість та зі засвоєною довгими роками звичкою частенько оглядались, чи не гряде якесь нове лихо, а оптимісти вітали небуденне збудження та очікували драстичних змін і всеохоплюючого поліпшення найпізніше впродовж кількох днів.

Дні минали і державність незалежної України, як здавалось, утверджувалась, зокрема після грудневого референдуму, коли 90.32 відсотка громадян України підтвердили своїми голосами серпневий крок Верховної Ради, ба що більше, навіть деякі наші „доброзичливі“ сусіди почали зживатись з фактом, що Україна таки стала окремою державою. Міжнародна спільнота також віддала Україні належне, визнаючи її незалежною державою. У короткому часі всі зрозуміли, що настав час братися до справи державотворення та закріплення отого конечного процесу, що зветься незалежністю. Скептики перестали з часом оглядатися, а оптимісти поволі ставали реалістами і спільно з усіма почали братися до праці.

Минуло кілька років, впродовж яких молодій незалежній Україні прийшлось зазнати нових перемог і невдач, почавши від успіхів українських спортовців-змагунів на Олімпійських Іграх, здобуття допомоги та прихильности багатьох країн світу, спокійних виборів нового Президента і схвалення власної Конституції до нещасного похорону Патріярха Володимира, неспроможности договоритися з Росією про розподіл Чорноморської фльоти та заборгування заробітних платень і пенсій перед своїми громадянами. Одначе все це входило під рубрику утвердження щоденного життя власної держави.

Все ж таки здавалось би, що за п'ять років можна сподіватися бодай якоїсь систематичности у процесі закріплення незалежности своєї держави. Натомість чим раз частіше приходиться змагатися у своїй державі за її незалежність. Явище досить таки невідрадне, але фактом залишається те, що навіть після п'яти років на кожному кроці та з багатьох кабінетів народних обранців, начальників та інших менших і більших своїх таки ж власних „возьних“ загрожує молодій державі та її незалежності небезпека, котра, коли приглянутись уважніше, таки поважно зазіхає на незалежність молодої держави. У парляменті суверенної держави обрані народом деякі депутати відмовляються складати присягу вірности, у тому ж таки парляменті, після п'яти років, ще дальше чути чужу мову з уст багатьох депутатів і міністрів. Ті, котрі ухвалюють закони, самі їх не дотримують, а навпаки — використовують свої депутатські права для всяких незаконних махінацій з прицілом якнайшвидшого наповнення власних кишень. У репортажі Реймонда Боннера до американського щоденника „Ню Йорк Таймс“ з середи, 9-го квітня, читаємо про те, що закордонні підприємства втікають з України, бо не всилі дати раду з хабарництвом і підкупством, що державна влада своїми непослідовними рішеннями та оподаткуваннями не дає можливости закордонним фірмам розвивати своєї промисловости в Україні. Якщо до таких висновків приходять ті, котрі хотіли подати допоміжну руку молодій державі, то чи можна дивуватись, що в американському Конґресі починають запитувати, чи варто допомагати такій країні?

Крім того, окремі потягнення деяких державних керівників, зовсім відкрито спрямовані на знищення українства у будь-яких його видах і проявах, а це не тільки нікчемна зрада, але в першу чергу свідоме руйнування української державности і незалежности. Усі ці наявні і скриті вчинки загрожують незалежності України куди більше, чим будь-які збройні чи територіяльні зазіхання сусідів України.

Беручи до уваги тільки кілька таких прикладів, а їх є багато більше, кожний мусить усвідомити, що боротьба за державну незалежність України дальше триває, та всіма доступними засобами допомагати в цій найбільш важливій боротьбі українського народу за своє існування.

Микола Світуха

РАДА МОВНОЇ ПОЛІТИКИ НА ТЛІ ДІЙСНОСТИ

Рішення Президента Леоніда Кучми про призначення Ради з питань мовної політики в складі тридцяти провідних осіб під проводом віцепрем'єрміністра Івана Кураса було напевно подумане як механізм для здійснення положення 10-ої статті Конституції про державну мову і діючого, хоч далеко не досконалого, закону про мову. На це вказує широкий мандат ради, який охоплює вивчення „тенденцій розвитку і застосування української та інших мов у державному, економічному, політичному і громадському житті", „розгляд проєктів законів України, указів та розпоряджень Президента України, актів Кабінету Міністрів, програм діяльности міністерств" — все це з ціллю „розроблення пропозицій щодо формування мовної політики та забезпечення конституційних прав громадян". Президент напевно прийшов до висновку, що розв'язка питання мовної політики після шести років незалежности вимагає ініціятиви на найвищому рівні, якщо громадяни України мають дочекатися суттєвих змін у щоденному житті.

Групи експертів

Указом Президента передбачено, що рада має виконувати покладені на неї завдання шляхом створення відповідних груп експертів з залученням представників органів влади різного рівня, наукових установ і громадських організацій, а також шляхом поликування представників міністерств, керівників державних підприємств і установ для звітів чи доповідей з питань мовної політики. На основі своїх студій і рекомендацій експертів рада має подавати до загального відома власні висновки і рішення. Варто підкреслити, що, як сказано в указі, рішення ради „є обов'язковими для розгляду центральними і місцевими органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями та громадянами", себто що жодна структура влади, ані інституція не може зігнорувати висновки та рекомендації ради.

Позитивом є факт, що в склад ради увійшло кілька відомих осіб з теперішнього складу Уряду, що повинно б запевнити виконування її рішень персоналом міністерств і різних урядових структур, які не ставитимуть бюрократичних перепон. В склад ради призначені міністер юстиції Сергій Головатий, міністер освіти Михайло Згуровський, міністер інформації Зиновій Кулик, міністер культури і мистецтв Дмитро Остапенко і голова державного комітету в справах національностей і міграції Володимир Євтух.

Наукові і академічні інституції репрезентовані в раді ректором Київського Університету ім. Т. Шевченка проф. Віктором Скопенком, ректором Харківського Державного Педагогічного Університету ім. Г. Сковороди проф. Іваном Прокопенком та іншими. Із відомих діячів культури в склад ради запрошені академік Микола Жулинський, літературнознавець Іван Дзюба, письменники Іван Драч і Володимир Яворівський, голова товариства „Просвіта" Павло Мовчан, голова Спілки Письменників України Юрій Мушкетик і народний артист Богдан Ступка.

Все ж дивно, що попри дефініцію ради як „консультативно-дорадчого органу" при Президентові України в цілі „створення необхідних умов для функціонування державної мови в усіх сферах суспільного життя" (що логічно випливає з положення 10-ої статті Конституції), в указі Президента знаходимо й іншу фразу щодо забезпечення „вільного розвитку, використання і захисту російської, інших мов національних меншин України". Комусь дуже залежало на підкресленні потреби „вільного розвитку" та ще й „захисту" російської мови у процесі формування мовної політики в Україні, наче б її розвиток був загрожений. Мабуть, саме тому в склад ради залучено і таких осіб, як голову київського національного культурно-просвітницького товариства „Русское собраніє" Аллу Потапову, речника жидівської спільноти в Україні Іллю Левітаса, заступника голови Верховної Ради Криму Рафата Чубарова і віцепрем'єра Криму Ігоря Іванченка.

Чому саме потрібно було накласти на комісію такий додатковий мандат, коли теперішня невідрадна дійсність у сфері розвитку і використання саме української мови відома не лише Президентові і його дорадникам, і не лише діячам культури, але й навіть тим, хто відвідує Україну на короткий час.

Не є секретом, що в державних структурах будь-якого рівня, чи то в столичних міністерствах, чи в районних адміністраціях більших центрів, продовжує домінувати російська мова. На залізничних станціях, в готелях і ресторанах далі вживаються російські написи. Недавно деякі місцеві структури влади на Донеччині, діючи всупереч Конституції України, схвалили рішення надати статус державної російській мові. А вже вершком абсурду треба уважати недавнє звернення 33 депутатів Верховної Ради з території Донеччини до Донецької Обласної Ради з пропозицією надати російській мові статус державної на цілій території Донецької области.

Факт, що майже дві третини часу трансляцій радіо і телебачення в Україні зайняті російськими програмами і фільмами, не викликав дотепер зі сторони уряду ніяких серйозних протизаходів. А в Криму російські радіопередачі виповнюють майже 90 відсотків всього часу. Там же діє цілий ряд промосковських організацій, як от „Русскоє народноє собраніє", „Товариство захисту прав людини", „Русская партія Криму", „Єдінство" та ряд інших, які ведуть дезінформаційну діяльність в користь Росії. По всій Україні діють реґіональні або республіканські товариства „Пушкінскоє общєство", „Русскоє собраніє", „Кієвская Русь" та ряд інших, які займаються розвитком російської культури в Україні.

В сфері друкованого слова одним прикладом може бути факт, що, за даними міністерства інформації, тираж українських видань від 1992 до 1995 року зменшився від 63.7 млн. до 14.7 млн. примірників. Якщо мова про газетні видання, то, як подала „Демократична Україна" на 400 назв, які виходять в Україні, лише 103 видання, себто 25 відсотків, є українськими. Російськомовна преса, яка видається в східних областях України здебільшого комуністичною або соціялістичною партіями, виступає за відновлення совєтської системи, за воз'єднання з Росією і проти нової Конституції України, та взагалі переповнена антидержавницьким змістом.

Досить потакати росіянам!

Не менше тривожну статистику восени 1996 року подав дослідчий центр „Демократичні ініціятиви", стверджуючи, що 43.7 відсотка населення України читає лише міські або обласні газети (на сході російськомовні), 27.9 відсотка читає „районки" (більшість з них прокомуністична), а далі за популярністю між читачами ідуть московські „Ізвєстія", „Комсомольска Правда" і „Аргументи і Факти". Натомість двомовний „Голос України", який видає і фінансує Верховна Рада, читає лише 7.8 відсотка населення. З українських часописів лише „Сільські Вісті" і „Урядовий Кур'єр" мають до 4 відсотки читачів, а решту видань читає меньше одного процента опитаних. І врешті, майже 25 відсотків населення України взагалі не читає газет. В такій невідрадній дійсності навіщо вести мову про потребу „вільного розвитку, використання і захисту" російської мови?

У склад новопризначеної Президентом Ради з питань мовної політики увійшов ряд справжніх державників, які добре розуміють, що саме українська мова потребує умов для вільного розвитку і захисту перед такими потужними інструментами русифікації, як російські преса, радіо і телебачення. На них тепер покладена відповідальність заініціювати відповідні укази Президента та розпорядження Кабінету Міністрів для здійснення ключевого положення Конституції, де сказано: „Держава забезпечує всебічний розвиток і функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України".

Присяга

Твоє рідне слово, Україно-ненько,
Уже не забути моєму серденьку,
Ми боролись з ним і кров проливали,
Щоб у світі українців за народ приймали.

Україно, рідний краю, тобі присягаю:
Солов'їну твою мову я не занехаю,
Не допущу, щоб чужинці нас хохлами звали,
Нашу мову дзвінкотючу гірко ображали!

Оля Бреславська, 11 років, м. Калуш

Тетяна Назаренко

Барвиста низка розповідей

Юхим Красноштан, „Силюети: 50 розповідей про українців", Едмонтон, 1996, 30 дол. кан.

Наприкінці 1996 року вийшла з друку нова книжка українського журналіста Юхима Красноштана „Силюети: 50 розповідей про українців". Ім'я цього автора добре відоме українцям Північної Америки: він систематично друкується майже в усіх українських виданнях на американському континенті, а також є постійним представником часопису „Нові Дні" в Едмонтоні. З'являються його статті й у багатьох виданнях України, де Красноштан розпочав свою літературну й журналістську діяльність.

На читача цієї книжки чекають незабутні зустрічі як із уславленими, так і не дуже відомими членами нашої спільноти, з якими звела автора доля на життєвих шляхах України та Північної Америки. Як зазначає письменник у передмові, пишучи про те, якими він побачив, сприйняв і запам'ятав своїх героїв, він уникає будь-якої систематизації. Себто, не притримується хронологічного викладу і не поділяє героїв нарисів на „цих" і „тих", з цього континенту чи з того континенту. Головне, що всі вони — діти однієї землі — України, де б вони не жили. І про кожного Ю. Красноштан розповідає з великою повагою, теплим почуттям приязні, а нерідко й захоплення, чи йдеться про Патріярха Київського і всієї України Мстислава та його родину, чи про письменників Олеся Гончара й Павла Тичину, чи про першого амбасадора України в Канаді Левка Лук'яненка, чи про мужню Фіялку Басараб, яка не кориться фізичній недузі, не піддається відчаю, а попри все гідно іде по життю своєю стежиною.

Без перебільшення можна сказати, що герої книжки Красноштана — окраса нашої нації, приклад наслідування для всіх нас. Всі вони — свідомі українці, віддані своєму народові, достогідні громадяни своїх країн, цікаві й талановиті люди. Тому й зустрічі з ними запам'ятаються надовго. Хіба не цікаво дізнатися про долю дванадцятого канцлера Албертського університету, відомого політичного і громадського діяча Петра Саварина? Чи про професійні осяги судді Федерального суду Алберти Ярослава Росляка? Чи про творчі здобутки наших відомих культурних діячів, таких як композитор Сергій Яременко, оперова співачка Роксолана Росляк, диригентка й музикознавець Марія Дитиняк, маляр Ігор Дмитрук, балетмейстер Микола Каневець та багатьох інших? Автор знайомить читачів із відомими підприємцями, академіками і професорами університетів, правниками, журналістами, воєначальниками українського походження. Трапляються в книзі й нариси архівно-історичної тематики — про декабристів Юшневського, Корніловича й Бистрицького, про уманського полковника Івана Гонту, про оборону Бушанської фортеці в середині XVII сторіччя, про наскельний барельєф Тараса Шевченка в селі Нагоряни на Придністров'ї — рукотворне диво невідомого українського різьбара. А шанувальникам всесвітньо відомого ансамблю „Бітлс" цікав[о] буде дізнатися про пам'ятник леґендарному Джанові Леннонові, встановлений у Могилеві-на-Дністрі, й історію його зведення. Є в книжці й сумні сторінки, пов'язані з муками, що випали на долю нашого народу під час Другої світової війни і після неї, в роки боротьби наших „живих смолоскипів" (як влучно назвав їх Яр Славутич, до речі, герой одного з нарисів) проти існуючого тоталітарного режиму. Але хіба не під час страшних випробувань і виявляються кращі риси людей — мужність і незламність, милосердя й душевна щедрість? Про це йдеться в розповідях про християнську праведницю Марину Вербину, про вихователів й працівників дитячого будиночку на Поділлі, які в умовах фашистської окупації зберегли життя 130 хлопчикам і дівчаткам різних національностей, про в'язня концентраційного табору Освєнцім Івана Лаголу, про національного героя Італії Миколу Буянова, про непохитного генерала Петра Григоренка.

Книжка „Силюети" написана гарною українською мовою, ілюстрована світлинами. Певно, кожний член родини знайде в цій щось цікаве, а часом і повчальне. Вона насвітлює переконливі осяги як окремих членів української спільноти, так і нашого народу назагал, адже не лише на рідній землі, але й на теренах інших країн гідно вшановується наша працьовитість, наполегливість, душевна щедрість і талановитість. Отож книжку Красноштана варто прочитати кожному українцеві, щоб ще раз відчути гордість [з]а свій нарід і його здобутки.

Для того, щоб придбати книжку, слід надіслати чек або грошовий переказ на 30 дол. кан. або еквівалент у американській валюті авторові на адресу: Mr. Efim Krasnoshtan, 208, 450-106 Street, Edmonton, AB, Canada, T6H 4X2.

Леся Храплива-Щур

„Є у книжок своє призначення"

II

Опрацювали цю книгу в першій мірі вчені, мешканці чи виходці із самої Холмщини та Підляшшя: поет та історик Юрій Гаврилюк та фолкльористка Єлисавета Рижик із Більська Підляського, мистецтвознавець Тадей Карабович, творець народного музею у селі Голя на Холмщині. Працювали українці-професори Люблинського університету ім. М. Кюрі-Склодовської; філологи Михайло Лесів та Казимира Карабович, історик Григорій Купріянович, краєзнавець Іван Гнатюк, професор катедри українознавства у Варшаві Василь Назарук. Працювала і львівська група дослідників архітектури, зокрема церковної: Василь Слободян і Роман Радович; Роман Крип'якевич, який опрацьовує джерела свого батька, відомого історика, покійного Івана Крип'якевича. У самому Києві працювала головна редакторка, доктор Валентина Борисенко, звідуюча катедрою етнології Університету ім. Т. Шевченка, а з нею — спеціялістка з порівняльної філології Галина Вишневська, історик Володимир Сергійчук, фолкльорист Ярослава Конева, мистецтвознавці Валентина Галогатюк та Тетяна Кара-Васильєва.

Як можна здогадатися із такої кількости авторитетних співавторів, праця їх відповідно широко закроєна та виконана з незвичайною науковою докладністю. Охоплює вона 21 статтю, розподілені у підрозділах: „Історична та лінґвістична характеристика краю", „Матеріяльна культура", „Духовна культура" і врешті „Із усної народньої творчости". При цьому часовий засяг поданого матеріялу — від передісторії до сьогодення.

Книга ілюстрована понад двомастами незвичайно цінних, унікальних світлин та оригінальних картин, головно зразками народнього одягу й промислу, писанок та інших виробів населення Холмщини й Підляшшя. Зібрані ці картини із приватних збірок, музеїв села Голі на Холмщині, Сянока та Варшави, а є й картини, мальовані спеціяльно для цієї книги.

Розглянувши ширину задуму та докладність у його виконанні, насувається природно питання: хто ж дав перший поштовх до цього великого діла, хто зорганізував таку велику групу компетентних науковців до такого нелегкого зусилля? Виявляється, що це подружжя Даниленків, українців із діяспори, Наталії-волинянки та Івана з Полтавщини, мешканців стейту Ню Джерзі у ЗСА. Ні одне із них не жило ніколи на Холмщині чи Підляшші. Зацікавилася цими землями Наталя, мистецький референт Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, працюючи над альбомом народніх одягів різних околиць України. Разом з іншою членкою Управи СФУЖО, Володимирою Лучків, об'їхали вони докладно всю Холмщину та Підляшшя. Досить було виду „фундаментів хат, спалених церков і зарослих бур'янами сіл", щоб зродилося невідкличне бажання вчинити якусь визначну прислугу цій многостраждальній землі, найдальше висуненому на захід бастіонові українства.

От ж і почалася підготова до великого діла... Проблему коштів розв'язали Даниленки із своїх життєвих заощаджень, із праці хеміка та інженера. Всі численні поїздки, розшукування, організування, переписка — це була дослівно праця великого ентузіязму, де жертви не числилися.

І ось у травні цього року відбудеться у стольному городі Києві офіційна презентація цієї книжки, сполучена з усіми святкуваннями та імпрезами, які годяться на відзначення такого успіху. 4,000 примірників цієї книжки мають завдання з'ясувати, наскільки українськими є Холмщина й Підляшшя та яке їх право у соборній Україні. Більше ж тисячі примірників вже призначені для вжитку українців у Польщі, головно не землях, про які пише. Там їх призначене місце та велика місія: спричинитися об'єктивними доказами до піднесення національної свідомости холмщака й підляшанина, утвердити його в переконанні на його невідкличне право на власну землю, віру, культуру. І врешті — доказати його органічну, невідривну пов'язаність із тими п'ятдесятьма мільйонами за границею, які сьогодні ставлять перші кроки свого, і їхнього теж, державного життя.

Казали колись мудрі римляни: „Є своє призначення у книг". З особливим правом можна сказати це саме про цю книжку. Вона зароджувалася й творилася серед нелегких обставин, із дуже докладно усвідомленим призначенням: ввести нову, світлу добу українського відродження на споконвічних українських землях Холмщини й Підляшшя.

Хай же буде щаслива й невибоїста дорога цьому доброму ділові до свідомости та сердець тих, для кого вона призначена!

А ініціяторам та меценатам цього подвигу можна побажати якнайкращого: дай їм, Боже, якнайбільше послідовників, які, за їхнім прикладом, сприятимуть відродженню українства не лиш у межах держави, але й поза її межами, на наших етнографічних територіях: Лемківщині, Посянні, Вороніжчині, Кубані, та й поза ними, де живуть компактними поселеннями розкидані злобою ворога українці: по Сибіру, Зеленому Клині, Казахстані. Бо ж на дні сумління й бажань кожного доброго українця лежить повна соборність нашого народу — і його світлий розквіт у майбутньому, не зважаючи на колишні рани...

Д-рові М. Лабунці — 70

Незбагненними є шляхи людської долі. Вже при народженні немовляти батьки снують надію на щасливу зірку, яка поведе його до здорового, щасливого життя, наділить його багатьма талантами. Вони готові все зробити, щоб свою дитину охоронити перед усіма небезпеками, щоб вивести її, як то кажуть, в люди.

На жаль, не всі добрі побажання батьків сповнюються. Покоління, про яке піде мова, не мало тих зірок, бо їх затемнювала тінь поневолення, а пізніше, в юнацькому віці, — вибухи бомб, гарматних канонад, заграви пожеж, одне слово — воєнна хуртовина.

Та все таки від родинного вогнища щось залишилося. Змужнілі юнаки і дозрілі жінки, поставлені на власні ноги, віднаходили таланти, які їм було покладено в колиску. Вони самотужки користувалися ними, щоб пробити собі дорогу в житті: хоча нелегкий цей шлях, та на ньому формувалася характер, воля, особистість.

Не снилося і не мріялося батькам Мирослава Лабуньки з села Котова на Бережанщині, якими крутими й складними будуть мандрівки їхнього сина, що обрадував їх своєю появою на світ Божий перед 70 роками (23-го квітня 1927 року). Початок весни сплітався, мабуть, з найкращими мріями та надіями на щасливе майбутнє. Так воно й було в дитинстві. Але юнак підростав, ходив до школи, а разом з тим ставав критичним щодо довколишніх явищ. Вразливий, як кожна молода людина, він бачив і розумів, що його ширшій родині, якою є український народ, завдається кривда, а це й привело його до підпільної роботи в юнацтві ОУН під час німецької окупації. Коли ж одного окупанта замінював інший, він готувався до відходу в лави народної підпільної армії — УПА. Вийшло ж інакше: замість служити своєму народові, потрапив до рук окупанта й опинився в Німеччині.

Д-р М. Лабунька

Після війни знаходився в Австрії, а згодом в таборі для втікачів у Баварії, де перш за все взявся до закінчення середньої освіти. Весною 1946 року він здає матуру в українській гімназії в Травнштайні. Того ж року вступає на студії філософії і богословських наук до Української Греко-Католицької Духовної Семінарії в Гіршберґу; 1948 року, разом з Семінарією переїжджає до Кулємбургу в Голляндії, продовжуючи навчання. В академічному році 1950–51 продовжує студії у Людвіґ-Максіміліян університеті в Мюнхені. В 1951 році вступає до Католицького Університету в Лювені, Бельгія, на студії історії, закінчивши їх 1955 року зі ступенем магістра.

У міжчасі він одружився з Марією Ровенчук, колишньою підпільницею УПА „Іриною", яка прибула до Баварії 1948 року; у них народжується перший син; 1955 року родина Лабуньків емігрує до ЗСА.

Важка заробітчанська праця не зупиняє бажання Мирослава Лабуньки до знань: в 1956–58 роках він студіює бібліотекарство на Колюмбійському університеті, закінчивши його також зі ступенем магістра. Це його не вповні заспокоює і він студіює далі на тому ж університеті історію, захистивши об'ємну дисертацію під назвою „Новгородська легенда про 'Білий Клобук'". Докторський ступінь дістає 1978 року.

Одночасно зі студіями він мусить заробляти на життя, бо родина збільшилася до п'яти осіб. Дев'ять років (від 1956 до 1965), працював Мирослав Лабунька у бібліотеці Колюмбійського університету, дійшовши до посту старшого спеціяліста. Після цього переходить на іншу працю, яка стане його призначенням: спочатку стає викладачем, а згодом доцентом і надзвичайним професором історії в Коледжі (пізніше університет) Ла Салл у Філядельфії. 1993 року його покликають на професора середньовічної історії УВУ. Тут його обирають на декана Філософічного факультету. Після виконування цієї функції продовж двох років, професорська колеґія вибирає його 1995 року на ректора УВУ (перевибравши в 1996 році), яким він є й тепер.

В М. Лабуньки багато публікацій, яких тут не будемо вираховувати і оцінювати. Згадаємо лише, що у 1990 році появилася монографія „Митрополит Іларіон і його писання". Знову ж „Новгородська легенда про 'Білий Клобук'" незабаром також появиться друком. Можемо тільки відзначити, що його писання відзначаються глибиною та оригінальністю думки, бо сам він є вдумливий і допитливий історик, але рівночасно — уважний та критичний спостерігач не лише минувшини, але й сьогодення. У нього багато зацікавлень: він — пластовий діяч, активіст студентського руху, деякий час заангажований політично; до його голосу прислухаються церковні достойники (тут можна згадати його відповідальну функцію по перенесенню тлінних останків св. п. Патріярха Кардинала Й. Сліпого до Львова), один з ініціяторів і невтомних поборників руху за Патріярхат, публіцист тощо.

Але все це — додатки, бо головне його покликання — наука, дослідницька діяльність. Саме в тому аспекті слід оцінювати його студійні поїздки до Болгарії у 1965 році і до Совєтського Союзу — Москви, Ленінграду, Новгороду та Києва — у 1968 році.

Цікавим і не завжди однозначним можна назвати його ставлення до УВУ. Він ставився до нього з доброзичливим критицизмом. Але щойно по приході до УВУ і перебранню в ньому функцій він з критичного спостерігача перетворився на палкого оборонця Українського Вільного Університету, бо наочно переконався, скільки цей університет при найскромніших засобах робить і які потенційні можливості в ньому скриті.

Без усяких сумнівів, те що М. Лабунька погодився прийти до УВУ і перебрати в ньому відповідальні пости, є у великій мірі також заслугою його дружини Марії. Вона знала і цінила цю наукову установу, бо сама тут студіювала відразу по закінченні збройної боротьби в УПА, коли опинилася в Мюнхені. Вже будучи невиліковно хворою, вона по-геройськи настоювала на тому, щоб її чоловік перебрані обов'язки виконував якнайкраще, так би мовити, щоб не залишив поле бою (мовляв, „ти мені й так не поможеш, а там у Мюнхені ти потрібний..."). Можна собі тільки уявити розгубленість та душевний біль нашого ректора у той час. Родинна трагедія переросла в катастрофу, коли ця героїчна жінка перейшла у вічність дня 17-го жовтня 1996 року.

Хоч і важко поранений втратою дружини, він не забував про її бажання, яке стало йому немов би заповітом: трудитися далі для добра української науки, для добра УВУ. Тому він з тим більшою енергією взявся до праці на цій ниві, не шкодуючи ні часу, ані здоров'я. Його поїздки в Україну, відвідування найвищих посадових осіб, інтервенції у Римі й у відповідних урядових та церковних колах Німеччини, заклики до еміґрантських діячів — все задля продовження діяльности та піднесення авторитету УВУ. Тим він став у ряд визначних ректорів УВУ, що за найскрутніших умов шукали й знаходили шляхи, якими виводили корабель на спокійніші води.

Надзвичайні зусилля ректора Лабуньки знаходять належне признання серед своїх та чужих: таке признання він має від Президента України Л. Кучми, міністра освіти України М. Згуровського, церковних і діяспорних діячів, як і від тих студентів з України та поселень, які у нього студіювали та під його керівництвом отримали високі наукові звання, а головне — добрі знання та досвід вчителя Мирослава Лабуньки.

У 70-річчя його уродин йому можна побажати всього найкращого: перш за все доброго здоров'я і дальших успіхів на ниві української науки, зокрема в будівництві впевненого майбутнього для УВУ.

Радісно відзначити також, що разом з нами цей ювілей відзначають його старенька мама, діти та внуки.

Зиновій Соколюк

Вони ...

(Закінчення зі стор. 1)

заступник декана економіки і менаджменту Львівської Політехніки, вони були членами вже четвертої групи із 200 учасників західної України (усіх буде 625 з України!) в спеціяльній програмі для адміністраторів урядових чинників України, що її організує Американська інформаційна агенція для вивчення способів адміністрації міст в ЗСА. Л. Козак і Р. Фещун вияснюють, що американська агенція вибирає учасників програми дорогою конкурсу з груп юристів, підприємців і працівників державної адміністрації на тритижневі вишколи в ЗСА із повним оплаченням коштів. Організатор програми є від IREX відома активістка Ліда Матіяшек, а перекладачем для цієї групи, з якою ми познайомилися, був Мирон Дахнівський.

Група була спрямована до Чікаго і, як бачимо, з американської сторони мали вони визначену програму з точним розкладом зайнять кожного дня, розділені по дві особи, залежно від зацікавлення. Учасники жили або в готелі, або в приватних американських домах, так що мали нагоду познайомитися з життям в ЗСА та способом праці.

На жаль, як довідуємося, члени групи не мали ніякого зв'язку з українською громадою Чікаго, яка, як знаємо, є дуже активна та зорганізована.

Лише Л. Козак, яка працює в ділянці шкільництва, мала щастя попасти під „опіку" наших відомих громадян, а рівночасно педагогів, д-ра Мирона і Лесі Куропасів, які дали їй багато цікавих та корисних пояснень методи американського шкільництва, випрацювали для неї триденну програму та дали можливість її і Павлові Хобзеєві ознайомитися з органічною освітою на терені Чікаго.

Як це діється, що про відвідини українських гостей, які приїздять завдяки американським чинникам довідуємося вже або після їхнього від'їзду, або так мимоходом, — важко збагнути. Не можна тут також вказувати на винного тому, що не відомо хто ним є. Знаємо лише, що таких програм є доволі багато і що звичайно у них певну ролю відіграють таки українці, як організатори чи ініціятори.

Р. Фещун згадує у розмові з нами про програму партнерства з університетом Вейн, ініціятором якої є проф. Віра Андрушків, що постійно старається про ґранти для зацікавлених студіями у ЗСА українцям. Вже тепер підготовляються кандидати на літню практику.

В загальному, Л. Козак і Р. Фещун підкреслили велику користь з досвіду відвідин та обсервації поодиноких ділянок адміністрації в ЗСА. Ми впевнені, що їхня обсервація, їхній хоч і короткий досвід, будуть їм корисними в дальшій адміністраційній праці, як і у шкільництві.

У групі, що відбула „практику" в Чікаго у місяцях січні-лютому були, як подають гості, ще такі особи: Олексій Остапчук, Йосип Лось, Оксана Сапеляк, Володимир Дудич, Зореслава Ромовська, Орест Самчук, Любов Батіг і Павло Хобзей. Усі вони люди на відповідальних адміністраційних чи наукових постах, яким досвід чужих і порівняння із власною працею є незвичайно корисними.

Маймо надію, що наступні групи таки будуть нам відомі та зможемо більше від них довідатися.

Іранці...

(Закінчення зі стор. 1)

діялогу" полягала в тому, що європейські країни підтримували з Теграном економічні зв'язки, однак обмежували політичні, в такий спосіб протестуючи проти кари смерти, яку колись проголосив аятолла Хомейні для англійського письменника Салмана Рушді.

Німеччина до останнього часу була одним з найбільших торговельних партнерів Ірану і виступала проти політики ЗСА, спрямованої на цілковиту ізоляцію Ірану.

Українську...

(Закінчення зі стор. 1)

киргизької амбасади в ЗСА Еркінбека Атабекова зіткнувся з двома запаркованими на одній з вулиць Вашінгтону автами. ЗСА також домагається позбавлення дипломатичного імунітету одного з російських дипломатів, який теж спричинив випадок начебто в нетверезому стані.

Найсерйозніший випадок цього року, в якому загинула дівчинка-підліток, спричинив у січні грузинський дипломат Ґ. Махарадзе, котрого позбавлено дипломатичного імунітету. Суд у його справі має початися 21-го липня.

Духовна передвеликодня обнова в церкві Покрова Пресвятої Богородиці в Пармі

Від 2-го до 6-го квітня ц. р. в церкві Св. Покрови в Пармі, відбувалися духовні реколекції під проводом о. крилошанина Івана Кротця, пароха УКСобору свв. Володимира і Ольги в Чікаго. О. крил. Кротець вже є знаним парафіянам в Пармі, бо приблизно 20 років тому був навіть парохом церкви Св. Покрови. Тому не тільки дотичні парафіяни, але і прочани з інших парохій Парми радо та сердечно вітали його та слухали його змістовних і цікавих духовних проповідей. В своїх науках достойний гість торкнувся різних аспектів нашого релігійного життя: любови Бога та ближнього, прощення, духового з'єднання і обнови. Він сказав, що сам є оптимістом, і під цим оглядом треба нам підходити, аналізувати та розв'язувати багато часом дуже скомплікованих справ і проблем, та найважніше — знаходити якесь конструктивне „модус вівенді" — розв'язку. Проповідник натякнув на вагому подію в житті нашої Церкви, а саме: посвячення храму Св. Покрови нашим ісповідником Віри Патріярхом Йосифом Сліпим, за якого напрямними Церква повинна поступати і рости.

Храми Божі, як в Чікаго, Філядельфії, Вашінгтоні та Пармі зорганізувалися на началах ідей Патріярхату, втримання українських традицій, української мови, Юліянського календаря і дотримування наших обрядових властивостей. Вони вже виконали свою дуже важну місію, а передовсім стали забором проти латинізації нашого обряду і вертали до наших давніх почитань, до чого вже стремлять і інші парафії нашої діяспори. Кожну науку попереджували Служби Божі і молитовні відправи, і зараз першого дня витав провідника парох церкви Св. Покрови о. Іван Чировський. О. крил. Кротець згадав і про візію та пляни Патріярха Йосифа побудувати і здвигнути колись на мальовничій і просторій площі, при забудованнях Святопокровського Осередку, гарну та невеличку церковцю, на хвалу Бога і культивування нашого обряду. Проповідник при цьому зазначив, що заки побудувати Храм Божий, то треба перед тим розбудувати і зцементувати храм духовно-молитовний, який би став основною базою до дальших діянь вже матеріяльного характеру. Нам треба доконче обновитися і з'єднатися духово та релігійно, аби між нами не було різниць, спорів, а запанувала справжня любв Бога і ближнього. УКЦерква Св. Покрови в Пармі, як і УКСобор свв. Володимира і Ольги в Чікаго, дуже посилилися новоприбулими, так званою четвертою іміґрацією, і якраз в аспекті нашого взаємного порозуміння нам треба сумлінно працювати. Нам потрібно належного зрозуміння до їх обумовлених обставинами та релігійно-національними переслідуваннями іншої ментальности чи незрозуміння, і шукати та продовжувати оцей наш духовний ланцюг єдности. Бо ми — діти одного народу, тільки доля судила не кожному однакову.

Цьогорічні реколекції закінчено в неділю, 6-го квітня ранком, Службою Божою, в соослуженні о. крил. Івана Кротця і о. пароха Івана Чировського. Отець-проповідник виголосив змістовну кінцеву проповідь, нав'язуючи до вищезгаданих вже пріоритетів нашого релігійного життя. Спів мішаний церковний хор під диригентурою Романа Турчина, недавно прибулого зі Львова. Велике число людей приступало до Св. Причастя і зараз по Службі Божій, за ініціятивою Управи церкви Св. Покрови та Сестрицтва, влаштовано в залі Святопокровського Осередку прощальний обід, на який прийшло багато людей, не тільки парафіян дотичної церкви, але й людей з інших парафій Парми. Отець парох Чировський започаткував імпрезу молитвою, а на закінчення малі діточки парафії вручили о. крил. І. Кротцеві китицю квітів.

По смачній перекусці, в заряді Юлі Лаврів і Сестрицтва церкви, о. І. Кротець, вже позареколекційно, виголосив цікаве слово. Він, зокрема, говорив про заснування, працю, різні перешкоди та пляни на будуче Собору свв. Володимира і Ольги в Чікаго. О. парох Кротець має ще до помочі двох отців-сотрудників і дякона. Давнійші парафіяни, на жаль, минаються і відходять у засвіти, але щедрий Бог благословить знову молодим нарибком повних ентузіязму та посвяти. Вони гармонійно співпрацюють. Дуже похвально і з великим респектом о. І. Кротець висловлюється про довголітнього організатора і заряд пароха собору в Чікаго, незабутнього о. мітрата, вже покійного Маріяна Бутринського. Це була велика втрата не тільки для парафіян собору, але і для всіх нас. Люди цього маштабу трапляються дуже рідко. О. Кротець оптимістично задивляється на хід справ нашої Церкви і завершення її Патріяхальним устроєм. Аби тільки була згода і мир на вершинах нашої ієрархії. Великі надії покладається на Владику Любомира Гузара, помічника Патріярха Мирослава. Владика Любомир проводив останнім Собором у Львові і зі свого завдання вив'язався блискуче, що мало пізніше неабиякий позитивний вплив на успішне переведення Синоду Епископів. Треба припускати, що Владика Гузар є потенційним кандидатом на наслідника Патріярха Мирослава. О. Кротець часто згадує про Патріярха Йосифа, його 18-літні страждання в Сибіру, його незламну і непохитну віру і великий ум та дух. Згадує і про його творчі діла в Римі та на поселеннях. Знова Митрополит Андрей Шептицький мав візію, яка справдилася, що наша Церква буде знищена, а потім відродиться та збагатиться. І так сталося, бо, як і Христос, воскресла з катакомб, поневірена і уярмлена.

О. Кротець згадав, що в соборі в Чікаго спеціяльну увагу звертається на специфічні категорії парафіян: старших, молодь, дітей і новоприбулих. Наприклад, щоб дати змогу немічним і калікам бути учасниками на Службах Божих та молитвах, тепер плянується замонтувати та сконструювати вінду, якою просто з двору можна би підбирати їх до церкви, оминаючи утяжливого ходження по сходах. Звертається увагу на новоприїжджих, аби їм допомогти. Цього року 53 дітей отримало перше Св. Причастя. Треба помогти, розбудувати і уліпшити Теологію у Львові та піднести її науково до рівня університету. Подбати про виміну священиків і теологів між Україною і діяспорою. В нас є багато талановитих і надійних молодих сил, якими треба цікавитися, ними заопікуватися та їм допомогти. Ми звикли будувати чи фінансувати матеріяльні надбання, будівлі, церкви, але мало цікавимося духовними вартостями, як програмами, культурними цінностями. Бо камінь минається, але дух, знання є тривалими, незнищимими і творчими. Собор в Чікаго провадить свою власну радіо-програму та видає популярний „Церковний Вісник" під редакцією о. Кротця. При соборі також працює філія Університету св. Климентія в Римі. О. Кротець поцікавився і хворими — парафіянами церкви Св. Покрови — і особисто відвідав вдома керівника української недільної радіоавдиції, хворого Степана Зорія.

Парафія Св. Покрови разом і кожний зосібна з їхнім парохом о. Іваном Чировським бажають о. крилошанину Іванові Кротцю ще більшої духової наснаги, Божого Благословення, здоров'я і енергії в його конструктивній праці в Чікаго, діяспорі і Україні.

Д-р Володимир Боднар

У СЕРЕДУ, 2-ГО КВІТНЯ, з летунсько-військової бази Дейвис-Монтан у Тусон, Аріз., на щоденні вправи вилетіли літаки типу А-10 озброєні бомбами. На базу повернулися всі, крім одного літака з пілотом, 32-річним капітаном летунства Крейгом Баттоном. З того часу минуло 12 днів і американським збройним силам досі не відома доля пропавшого літака і його пілота. Щоденні лети літаків та гелікоптерів і фотографування теренів можливого приземлення чи упадку літака не дали жодних успіхів. Тепер розпочато пошуки окремими групами військових і цивільних експертів гористих теренів поблизу місцевости Вейл у Кольорадо. Це досі не вияснене загадкове зникнення військового літака разом з пілотом починає викликати різні спекуляції та припущення серед населення країни.

В ДРУГУ НЕВИМОВНО СУМНУ
І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ
відходу у вічність

бл. п.

СТЕПАНА БІЛОГО

найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА і ДІДА
буде відправлена в суботу 3-го травня 1997 р.
о год. 8:30 ранку.
Заупокійна Свята Літургія з Панахидою
у церкві Непорочного Зачаття
в Гемтремку, Миш.

Просимо про молитви
за спокій душі покійного.

Нехай пам'ять про нього залишиться світлою.

У глибокому смутку
дружина ІВАННА з родиною.

З глибоким жалем повідомляємо, що в неділю 13-го квітня 1997 р. відійшла від нас на 97-му році життя наша прибрана МАМА, БАБЦЯ і ПРАБАБЦЯ

бл. п.

КСЕНЯ БАСНЯК
з дому КЛІЩ

нар. 1900 р. в селі Буцнів, Тернопільщина

ПАНАХИДА буде відправлена в четвер 17-го квітня 1997 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Литвин і Литвин в Юніон, Н. Дж.

В п'ятницю 18-го квітня о год. 9:30 рано буде відправлена Служба Божа в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку. Відтак тіло буде перевезене на цвинтар Hollywood у Юніон, Н. Дж.

Вічна їй пам'ять!

Прибраний син — НЕСТОР БАСНЯК з родиною

Ділимося болючою вісткою, що в неділю 13-го квітня 1997 р. з волі Всевишнього відійшов від нас МУЖ, БАТЬКО, ВІДЧИМ, ДІДО і ПРАДІДО

бл. п.

ІВАН ШУПЛАТ

Нар. 27-го листопада 1911 р. в Гаях, Західня Україна, колишній диригент церковних хорів в Рогатині, Ланцгуті, (Німеччина) і Ансонії (Конн.).

ПАНАХИДА буде відправлена в середу 16-го квітня 1997 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Wakelee Memorial Funeral Home, 167 Wakelee Ave., Ansonia, CT.

ПОХОРОННІ відправи відбудуться в церкві свв. Петра і Павла, а опісля на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ансонії в четвер, 17-го квітня о год. 10-ій рано.

Залишені в глибокому смутку:

дружина — ГАЛЯ
дочка — ХРИСТИНА ЯКИМЕНКО у Львові із сином ІГОРЕМ і внучкою МАРТОЮ
пасерби — ВОЛОДИМИР ЗІНИЧ з дружиною УЛЯНОЮ і синами МАРКОМ і ВЛОДЗЬОМ
— ЯРОСЛАВ ЗІНИЧ з дружиною ОРИСЕЮ, дочкою ХРИСТЕЮ (KIKI) і сином ЮРКОМ
та дальша родина в Україні.

Вічна йому пам'ять!

УСК Ню Йорк — Некс Гед. Юнтд— 3:2

В неділю, 6-го квітня, пройшли ігри чергової рунди за чемпіонат ІІ-ої дивізії Космополітальної Ліги, в якій учасниками були обидві дружини УСК. Перша дружина, що в показнику табелі ігор займає 4-те місце, зустріла клюб Некс Гед Юнтд, який по сусідству наступає на п'яти наших футболістів, займаючи 5-те місце. Тому ця зустріч мала принциповий характер. В грі, що проходила в швидкому темпі, обидві дружини виявили непересічне завзяття, а снайпери обидвох нападів часто турбували оборонців і воротарів суперників.

Вже до перерви футболісти УСК вели — 2:0, що його здобули Заращак і Плісак. В другій половині суперники були намірені наздогнати наших футболістів, коли здобули два ґолі. Остаточно, наприкінці цих змагань, Дезієр своїм гарним ґолем встановив переможний для УСК вислід — 3:2.

Таким самим вислідом перемогли резервісти УСК резерву Мекс Гед Юнтд.

С.К.

СПОРТОВІ ВІСТІ
Редагує Омелян Твардовський

УСВТ „Ч. Січ" — Трентон „Кікерс" С.К. — 2:2,

Після тижневої перерви з нагоди Великодніх свят розпочалися дальші футбольні ігри за чемпіонат вищої „Еліт" дивізії „Ґарден Стейт Сакер Лі". В неділю, 6-го квітня, на площі Фарчерс Ґров в Юньон перша дружина „Ч. Січі" відбула зустріч з сильним німецьким клюбом „Трентон Кікерс", яка закінчилася ремісовим вислідом — 2:2. Цей вислід не віддзеркалює можливостей до здобуття ґолів, що їх створив напад господарів. Щонайменше трикратно чолові „стрільці" нашої дружини не зуміли використати чудові можливості, коли з віддалі кількох метрів посилали м'яч поруч воріт, або в руки воротаря „Кікерса". Щойно в 30-ій хвилині Лопез з подачі Мигала здобув ведення — 1:0.

Ще перед перервою німці вирівняли (1:1) з карного стрілу, що його зарядив суддя за дотик рукою м'яча Борецьким на карному полі.

Після відпочинку „січовики" вийшли настроєні виправити помилки першої половини, але на початку, майже 15 хвилин гри, німецькі футболісти в більшості володіли м'ячем, примушуючи господарів до енерґійної оборони. Після вирівняння гри в 70-ій хвилині напад господарів провів чергову офензивну акцію, з якої Борецький здобув ведення — 2:1. Були ще дві нагоди на здобуття чергових ґолів, одначе Мигало і Борецький післали м'яч понад поперечку воріт суперників. Десять хвилин перед закінченням зустрічі гості провели чергову контратаку, з якої здобули можливість на вільний стріл і остаточно вирівняли вислід — 2:2.

Склад „Ч. Січі": Соколяк, Науменко, П. Паливода, Лянґе-Вацлавський, Ґерула, Лопез, Мигало, Сергіїв, Тимотій, Головінський, Іванків, Наполі, Борецький, Лоренц. Провідники — М. Паливода, В. Боцвин, тренер В. Ковальов.

Футбольна збірна України займає чолову позицію в 9-ій групі
Україна — Албанія — 1:0
Україна — Північна Ірляндія — 2:1

Після цих двох важливих перемог, що їх здобула репрезентація України, відповідно 29-го березня і 2-го квітня ц.р., вона займає у відбіркових іграх 9-ої европейської групи перше місце.

Дуже важливою була остання зустріч з футболістами Північної Ірляндії, в складі якої виступають в більшості змагуни з кращих клюбів Англії і Шотляндії. В силі збірної Північної Ірляндії недавно переконалася збірна Німеччини, яка з великим трудом звела свою зустріч в цій серії ремісом — 1:1. Напередодні зустрічі збірної України з ірляндцями президент футбольної Федерації України Валерій Пустовойтенко проголосив коротеньку „відозву" : „Шановні друзі! В історії України — як давній, так і новітній — футбол посідає особливе місце. Адже він завжди був і залишається для народу України тією віддушиною, що надихає оптимізмом на майбутнє. Крок за кроком, разом з поступальним рухом розвитку нашої молодої держави, просувається вперед і багатий на таланти український футбол. Після успішного старту у відбірковому турнірі чемпіонату світу -98 (перемога у Белфасті над командою Північної Ірляндії — 1:0) наша збірна змусила говорити про себе всю футбольну Европу, а після успіху в київському матчі з портуґальцями (2:1) — поважати себе вже як одного з фаворитів у 9-ій европейській групі. Тож усі ми — і футбольні організатори і мільйони шанувальників гри — чекаємо від нашої головної футбольної дружини змістовних дій на шляху до фіналу чемпіонату світу-96, який відбудеться у Франції. Звичайно, збірна команда України вправі сподіватися й на підтримку своїх уболівальників.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПАВЛИНА ГУСКО член УНС Відд. 383-го в Бриджпорт, Па. померла 26-го серпня 1996 року на 79-му році життя. Нар. 14-го вересня 1916 року в Бриджпорті, Па. Залишила у смутку чоловіка, сина і внуків. Похорон відбувся 30-го серпня 1996 року на укр. кат. цвинтарі свв. Петра і Павла в Кінґ оф Прашія, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Йосиф Гома, секр.

ВОЛОДИМИР БАСІЧИНСЬКИЙ член УНС Відд. 423-го в Джерзі Сиі, Н. Дж. помер 25-го вересня 1996 року на 83-му році життя. Нар. 13-го липня 1913 року в Україні. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку Ірену, Маріяна і Роксоляну. Похорон відбувся 30-го вересня 1996 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаґо, Ілл.
Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЛЕФКОВИЧ член УНС Відд. 353-го в Ню Бансвик, Н. Дж. померла 27-го вересня 1996 смутку мужа Честера, одного сина і доньку. Похорон відбувся 15-го жовтня 1996 року на цвинтарі року. Залишила у смутку дочку Анну і сина Івана та ближчу і дальшу родину в ЗСА. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.
Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Захарко, секр.

ҐЛОРІЯ БРАЗІНСКІ член УНС Відд. 123-го Т-ва ім. Св. Марії в Скрентоні, Па. померла на 52-му році життя. Членом УНС стала 1965 р. Залишила у смутку мужа Честера, одного сина і доньку. Похорон відбувся 15-го жовтня 1996 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Тейлор, Па.
Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЙОСИФ ДАВНИЙ член УНС Відд. 305-го в Магоні Сиі, Па. помер 8-го жовтня 1996 року на 77-му році життя, Нар. 7-го липня 1919 року в Магоні Сиі, Па. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Марію і 4-ро дітей. Похорон відбувся на цвинтарі St. Canicus in Mahonoy City, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!

Маргарета Гентош, секр.

НИКОЛА КОЛПАК член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн. помер 12-го серпня 1996 року на 92-му році життя. Нар. 1904 року в Східній Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку сина Александра і двох внуків. Похорон відбувся 16-го серпня 1996 року на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Стратфорді, Конн.
Вічна Йому Пам'ять!

Тарас Сливінський, секр.

✻ РОЗШУКИ ✻

Розшукую **БЛАЖЕЮКА ПИЛИПА** з Тернопільської области, село Сураж. Я є його сестра НІНА, донька Люби Гевко на Україні. Якщо хтось знав би про нього або він сам прошу тел.: **(203) 281-0247**.

ПРАЦЯ

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА АДВОКАТСЬКА фірма Вернер, Ліпферт, Бернгардт, МекФірсон і Ганд у Вашінґтоні повідомила в середу, 9-го квітня, що Роберт Дол прийняв становище спеціяльного дорадника у їхній канцелярії. Р. Дол, колишній провідник республіканської більшости в Сенаті та республіканський кандидат у президентських виборах 1996 року, крім цього нового становища має також відповідальність голови кампанії збірки грошей на здвигнення пам'ятника у пам'ять Другої світової війни на знаному у цілому світі вашінґтонському Моллі перед Капітолем.

✻ ПОСЛУГИ ✻

✻ FUNERAL DIRECTORS ✻